

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Villa's in het groen

1 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- De villa's hebben verschillende plattegronden (en groottes).
- De villa's zijn steeds anders op het betreffende perceel geplaatst: sommige villa's liggen aan de weg, andere helemaal in het groen verscholen.
- Sommige villa's zijn vrijstaand, andere zijn geschakeld.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- Het idee van eenheid of collectiviteit: de beplanting vormt één geheel en loopt door over de perceelafscheidings (in plaats van iedereen zijn eigen tuin).
- Het idee van afwisseling/variatie: dichte begroeiing wordt afgewisseld met open ruimtes of gras, of: hoge begroeiing / grote struiken worden afgewisseld met lage begroeiing / kleine struiken.
- Het idee van ordening: paden zijn soms recht en hoekig en/of zorgen hier en daar voor symmetrie in de groenaanleg.
- Het geheel moet er toch natuurlijk uitzien: paden zijn ook vaak gebogen en/of naar de villa's lopen smalle gebogen paden (als bospaadjes).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De ronde vorm die naar de punt toeloopt, lijkt op de boeg van een schip. - De verticale steunbeer aan de voorzijde (links op de foto) suggereert een roerblad aan een achterstevan (met het roer). - Het uitsteeksel aan de voorzijde suggereert het roer of de boegspriet. - Het onderste rieten dak heeft een golvende vorm: het 'boegdeel' lijkt door die golf te varen. - Schuin gemetselde stenen onder de rij ramen suggereren golven langs het 'schip'. - De drie kozijnen van de verdieping zijn schuin toegesneden van vorm en/of naar binnen geplaatst, waardoor vaart wordt gesuggereerd. 	
	per juist aspect	1
4	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Met riet zijn organische vormen gemaakt die natuurlijk gegroeid lijken, of: het riet is in dikke lagen opgebracht, waardoor het een natuurlijke beschutting (hut) of een vacht lijkt.</p>	
5	<p>maximumscore 4</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afbeelding 4: Er zijn (geglazuurde) kleurige (oranje/rode en blauwe) reliëftegels gebruikt om een paraplubak / kapstokinstallatie te maken: een functioneel en tevens opvallend/kleurig/decoratief halmeubel • afbeelding 4: Het halmeubel vormt een eenheid met de architectuur doordat het vlak tussen de deuren helemaal wordt gevuld (tot de hoogte van de deuren) en/of doordat de puntvorm van het raam enigszins herhaald wordt in de blauwe tegels en/of in de versiering van (rode) tegels in de (gele) vloer • afbeelding 5: Hier zijn (groene) tegels gebruikt om een (doorlopende) lambrisering te maken in hal en trappenhuis • afbeelding 5: De verspringende / getande contourlijnen (en zwarte accenten) accentueren de trap en/of de groene tegels en de zwarte accenten markeren de plaatsing van de lampen en/of de overgang van trap naar hal 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
6	<p>maximumscore 2</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: Door te spelen met sculpturale, 'geboetseerde' vormen die weinig functioneel zijn, een opvallend originele en/of persoonlijke / artistieke opzet en door decoraties als een soort 'handschrift' van de ontwerper, ontstaat een architectuur die expressief is.</p> <p><i>Opmerking</i> Als een relevant deel van het antwoord is gegeven 1 scorepunt toekennen.</p>	
7	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De langgerekte gevel is helemaal van glas, dus overal kun je naar buiten kijken, de tuin / de natuur in. - Een breed terras over de hele lengte van de villa en/of een overstekend dak betrekken de omringende tuin/natuur bij de villa. - Het terras is om een bestaande boom heen gebouwd, waarmee de natuur echt deel uitmaakt van de villa. - Er is onbeschilderd (geïmpregneerd) hout gebruikt, waardoor het huis aansluit bij de natuurlijke omgeving. - Er is maar één woonlaag, waardoor op de grond geleefd wordt, dicht bij de natuur. 	
	<p>per juist aspect</p>	<p>1</p>
8	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • beleving: <ul style="list-style-type: none"> Het lijkt of je je buiten in de natuur bij een beekje staat te wassen of buiten baadt. • Dat komt doordat (twee van de volgende aspecten): <ul style="list-style-type: none"> - de wanden (en het dak) van de badruimte van glas zijn (zonder gordijnen). - je buiten water ziet (en hoort) stromen. - de vloer van de badkamer overloopt in een glazen rand die zweeft boven een waterbak buiten. 	<p>1</p> <p>2</p>

Opmerking
 Voor elk juist aspect 1 scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
9	<p>maximumscore 3</p> <p>Het Nieuwe Bouwen streefde naar <i>licht, lucht</i> en <i>ruimte</i> en <i>strakke vormen zonder decoratie</i>. In het antwoord moeten drie van deze vier gecursiveerde idealen genoemd en uitgelegd zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De villa is een ruimte die van de omgeving slechts is afgeschermd door een vloer en een dak en (bijna overal) door glazen wanden. Daardoor is het optimaal licht en lopen binnen- en buitenruimte in elkaar over (<i>licht, lucht</i> en <i>ruimte</i>). – De vloer loopt over de hele lengte van het huis buiten door in een breed terras (<i>ruimte</i> en <i>lucht</i>). – De bouw is zo strak en sober mogelijk: geometrische en minimalistisch, zonder toegevoegde versieringen (<i>strakke vormen zonder decoratie</i>). 	
	per juist onderdeel	1
10	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Park Meerwijk: De villa's sluiten met hun vormgeving, materiaalgebruik en kleur aan bij de omringende natuur. Ze lijken vergroeid met de omgeving • Villa Berkel contrasteert met de natuur door de geometrische vormgeving en/of door het lage, het horizontale. Maar doordat de gevels grotendeels van glas zijn, is er nauwelijks een scheiding tussen binnen en buiten en/of beleven de bewoners de natuur alsof ze buiten zijn 	1 1

Van binnen naar buiten

11	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De figuren staan op of vlak achter de geschilderde rand die de grens vormt tussen de kamer en de gesuggereerde buitenruimte. – Op de echte lijst boven de deur staan geschilderde putti. – Langs het plafond van de zaal is een rail geschilderd met opengeschoven gordijnen die de zaal lijken te scheiden van het tafereel en/of die voor een deel over de deurlijst gedrapeerd zijn. 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
12	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het landschap neemt een groot deel van de schildering in beslag (bijna de helft van het oppervlak). – Het landschap is (met rotsen en bebouwing en wolkenlucht) gevarieerd vormgegeven met veel verschillende details. – Er is op allerlei manieren gestreefd naar dieptewerking door middel van doorkijkjes en/of kleurvervaging en/of verkleining in de verte (waardoor je oog naar de verte wordt getrokken). 	
	per juist antwoord	1
13	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • portret: Onder invloed van het humanisme was de mens als individu belangrijk geworden en werd het portret een geliefd onderwerp in de kunst. • zelfportret: De positie van de kunstenaar werd in de renaissance belangrijker: hij was niet langer ambachtsman en/of kunst werd meer gelijk aan wetenschap. Daarmee groeide het zelfbewustzijn van de individuele kunstenaar en ging hij (soms) zichzelf afbeelden. 	1 1
14	<p>maximumscore 4</p> <p>vier van de volgende antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – invloed van de klassieke oudheid in de pilaren (en hun decoratie) op de voorgrond – toepassing van (centraal) lijnperspectief in de zijkanten van de pilaren – toepassing van perspectivische verkorting in de honden en/of het paard die daardoor ruimtelijk worden – natuurlijke (gelijkmatige) lichtval waarmee plasticiteit gesuggereerd wordt door schaduwwerking, bijvoorbeeld in het paard en de putti – levensechte proporties, waardoor de figuren natuurlijk aandoen en/of natuurgetrouwe anatomie van de putti – symmetrische, evenwichtige compositie van het geheel 	
	per juist antwoord	1
15	<p>maximumscore 2</p> <p>de twee volgende antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vrouwen zijn naakt, terwijl de mannen gekleed zijn naar de mode uit die tijd en/of naakte vrouwen op schilderijen uit die tijd kunnen alleen maar godinnen of nimfen (dus figuren uit een andere werkelijkheid) voorstellen • De mannen slaan geen acht op de vrouwen (in wiens nabijheid zij zich bevinden), waardoor het lijkt of zij niet waarneembaar zijn 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
16	<p>maximumscore 3</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verschil: Bij Titiaan is het landschap niet zozeer achtergrond van een voorstelling, zoals bij Mantegna, maar een wezenlijk onderdeel van de voorstelling • Het landschap begint bij Titiaan al op de voorgrond, waar de figuren in het gras zitten • Titiaans figuren (en objecten) hebben zachte contouren en toonovergangen, waardoor ze niet langer afsteken tegen maar versmelten (sfumato) met de omringende natuur 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
17	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende antwoorden:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De figuren zijn relatief klein en/of vallen binnen de 'omlijstende' vorm, waardoor ze wegvallen tegen het enorme landschap. – Het visuele standpunt is hoog, waardoor bijna het hele vlak gevuld is met (spectaculaire) rotsen en zee en/of waardoor de beschouwer zich hoog boven de figuren bevindt (en dus over hen heen naar het landschap kijkt). – De weidse zee en de rotsen baden in het zonlicht en trekken de aandacht; de donkere figuren vallen daardoor minder op. – De diagonalen in de compositie trekken de blik van de beschouwer langs de figuren de diepte van het landschap in. 	
	<p>per juist antwoord</p>	<p>1</p>
18	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben (één van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – In de romantiek werd de natuur op een emotionele wijze ondergaan, waarbij de mens zich één voelde met de grootsheid ervan, of eenzaam of overweldigd door het ondoorgroendelijke mysterie. – De natuur werd gezien als uitdrukking van het Goddelijke of sublieme, waarbij de mens slechts een nietig wezen was. 	
19	<p>maximumscore 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monet schilderde heldere kleuren die niet per se aan een object gebonden zijn en/of hij paste kleur toe in de schaduw (in plaats van schaduwen te maken met donkerbruin of zwart) • De compositie lijkt een willekeurige uitsnede (uit de werkelijkheid) die buiten het kader doorgedacht kan worden • Hanteringswijze: Monet schildert in snelle, losse toetsen en/of de vormen hebben losse (aangetaste) contouren en/of zijn schetsmatig 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
20	maximumscore 2 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> De impressionisten wilden direct naar de waarneming <i>het licht</i> schilderen, zoals dat op elk moment van de dag, bij alle weersomstandigheden een andere kleur en intensiteit had. Dit wisselende licht is goed waar te nemen (en weer te geven) in de natuur, waardoor het landschap een van de meest gekozen onderwerpen werd 	1
	<ul style="list-style-type: none"> betekenis: Het landschap is hier een vertrouwde, alledaagse omgeving waarin je zorgeloos kunt genieten en/of waar de beschouwer als het ware deel van uit maakt 	1

Cirkels en eilanden

21	maximumscore 3 De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> Er is een cirkel te zien die voor de helft uit water en voor de helft uit zand bestaat, gescheiden door de (rechte) oeverlijn die als diameter fungeert, of er wordt een cirkel gevormd door een boog van zand en een boog van water, die onderbroken wordt door water en zand 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Er is een kanaal/inham gegraven in de vorm van bijna een halve (maar niet helemaal afgemaakte) cirkel en/of door die inham ontstaat een (bijna) halve cirkel van zand 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Er is een ronde landtong of pier aangelegd die een halve cirkel van water 'omarmt' en/of door die pier ontstaat een (bijna) halve cirkel van water 	1
22	maximumscore 2 twee van de volgende:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het zijn twee ronde vormen naast elkaar met een even grote basis (identiek geordend ten opzichte van de rechte oeverlijn). De beweging van de spiraalvorm van het zandpad op de heuvel wordt min of meer herhaald in <i>Broken Circle</i>, waar landtong en inham de blik rondsturen, of: de lichtgekleurde spiraal wordt herhaald in de bogen van <i>Broken Circle</i>. Er is een contrast tussen de 'positieve' vorm van de heuvel tegenover een negatief 'gat', waarmee de suggestie wordt gewekt dat de heuvel bestaat uit het zand dat weggegraven is voor de <i>Circle</i>. Vanaf de top van de heuvel kun je <i>Broken Circle</i> goed waarnemen (en vanaf de landtong van <i>Broken Circle</i> kun je de heuvel goed zien), of: je kunt beide delen betreden en dan het andere deel van het werk goed waarnemen. 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
23	<p>maximumscore 3</p> <p>drie van de volgende kenmerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het kunstwerk is plaatsgebonden, gemaakt op een locatie in de natuur. – Het is gemaakt met materiaal dat ontleend is aan de locatie/natuur: hier zand, water, aarde. – Het werk is gevoelig voor natuurkrachten die het kunnen aantasten / afbreken / doen verdwijnen (eroderen). – Het werk is grootschalig (Land Art is beeldhouwwerk op vaak zeer grote schaal). 	
	per juist kenmerk	1
24	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De locatie van een zandafgraving is geen romantisch landschap waarbij het om schoonheid gaat, maar natuur die door de mens is aangetast ('wasteland') • Smithson creëert hier door zijn ingreep letterlijk nieuwe natuur of een nieuw landschap 	1 1
25	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De eilanden lijken te drijven of: er ontstaat een reeks van gelijksoortige 'drijvende' eilanden. – De eilanden worden optisch vergroot. – De vorm/kleur/textuur van de eilanden wordt vervreemd of juist geaccentueerd door het contrast met de vorm (vloeiend of strak) / kleur (felroze) / textuur (glad) van het zeil. 	
	per juist antwoord	1
26	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ze visualiseren het idee, zodat de kunstenaar of anderen een concreet beeld van het project krijgen. – Ze ondersteunen de uitvoering als werktekening. – Ze kunnen tentoongesteld en bewaard worden, wat met het eigenlijke (tijdelijke) project niet kan. 	
	per juist antwoord	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Een paardenbloem als lamp

30 maximumscore 2

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:
Als gevolg van de industriële revolutie was een vorm van (gemechaniseerde) massaproductie ontstaan en kwamen er 'oneerlijke' en/of 'lelijke' producten op de markt. Kunstenaars wilden daarom terug naar vakmanschap en handwerk, omdat alleen op die manier een betere, meer verantwoorde of mooiere vormgeving kon ontstaan. (Mensen zouden zich daardoor beter voelen of zich ontwikkelen tot 'betere' mensen.)

Opmerking

Als een relevant deel van het antwoord is gegeven 1 scorepunt toekennen.

31 maximumscore 2

twee van de volgende antwoorden:

- Door de (spiegelbeeldige) herhaling van de (onderste) rij bloemen (in de bovenste rij) ontstaat een patroon dat geschikt is voor grotere oppervlakken.
- Het ontwerp is aan de zijkanten zo afgesneden dat het naar beide kanten oneindig kan worden herhaald.
- De bloemen zijn vlak en decoratief (met sierlijke, vloeiende lijnen) of de bloemen (en bladeren) zijn gestileerd / schematisch en/of vereenvoudigd zonder veel details weergegeven tegen een egale achtergrond, zodat het gemakkelijk gedrukt of geweven kan worden.

per juist antwoord

1

32 maximumscore 3

drie van de volgende antwoorden:

- Er is een stabiele voet gevormd door een rozet van liggende bladeren.
- De elektriciteits snoeren zijn weggewerkt in drie bloemstelen (en er moeten fittingen onder de kransblaadjes zijn aangebracht).
- De (mat)glazen bollen zijn met sterretjes versierd die pluizen suggereren.
- Jonge of uitgebloeide / ineengeschrompelde 'paardenbloemen' kronkelen om de stelen heen en verlevendigen de vorm aan de basis.

per juist antwoord

1

33 maximumscore 1

Art Nouveau of Jugendstil

Bronvermeldingen

afbeelding 1 tot en met 5	Park Meerwijk, Bergen
afbeelding 6, 7 en 8	Paul Ruiters, Villa Berkel, Veenendaal
afbeelding 9 en 10	Andrea Mantegna
afbeelding 11	Titiaan
afbeelding 12	Caspar David Friedrich
afbeelding 13	Claude Monet
afbeelding 14, 15, 16	Robert Smithson
afbeelding 17, 18, 19	Christo en Jeanne Claude
afbeelding 20	Vincent Callebaut
afbeelding 21	Charles Voysey
afbeelding 25	Tord Boontje
afbeelding 26	Chris Kabel

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.